DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
8. marts 1988 *

I sag 321/86,

angående en anmodning, som Bundesfinanzhof i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

A. Töpfer & Co. GmbH, Hamburg

mod

Hauptzollamt Hildesheim,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Kommissionens forordning nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne (EFT L 38, s. 20),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden G. C. Rodríguez Iglesias, dommerne T. Koopmans og C. Kakouris,

generaladvokat: J. Mischo
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet indlæg af:

— selskabet Töpfer ved advokat K. Landry, Hamburg,

— Hauptzollamt Hildesheim ved dets direktør,

* Processprog: Tysk.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Sack, Den Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 27. oktober 1987,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 10. december 1987,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 25. november 1986, indgået til Domstolen den 19. december s.å., har Bundesfinanzhof i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af Kommissionens forordning nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne (EFT L 38, s. 20).

2 Der var anlagt sag ved den nationale ret i anledning af, at selskabet Töpfer med hjemsted i Hamburg havde udført et parti hvidt sukker til Norge. Da udførslen blev gennemført uden udstedelse af kontroleksemplar T nr. 5, som er nødvendig for at opnå den eksportrestitution, selskabet havde krav på, anmodede det Hauptzollamt Hildesheim — afgangstoldstedet for selskabets sukkereksport — om efterfølgende at udstede det nødvendige kontroleksemplar. I denne forbindelse anførte selskabet, at en formular T nr. 5, det selv havde udfyldt, var blevet forsynet med stempel og underskrift i det danske toldsted i Frederikshavn, hvor sukkeret var blevet frembudt med henblik på udførsel inden forsendelsen til Norge.

3 Da Hauptzollamt afviste anmodningen, anlagde Töpfer sag ved Finanzgericht Hamburg, som frifandt Hauptzollamt med den begrundelse, at der kun efterfølgende kan udstedes et kontroleksemplar, hvis alle eksportformaliteterne har været iagttaget, hvilket ikke var tilfældet i den foreliggende sag.

4 Herefter indbragte Töpfer Finanzgerichts dom for Bundesfinanzhof under påberåbelse af Domstolens praksis, navnlig dommen af 6. oktober 1982 (Eggers, 302/81, Sml. s. 3443). Selskabet gjorde gældende, at toldmyndighederne ifølge denne dom er forpligtet til efterfølgende at udstede kontroleksemplar T nr. 5, når det forhold, at der ved forsendelsen af varerne ikke var anmodet om udstedelse af dette dokument, eller det ikke var udstedt, ikke skyldes den pågældende virksomhed, og denne kunne fremlægge de for udstedelse af kontroleksemplaret nødvendige bevisdokumenter. I den foreliggende sag blev kontroleksemplaret imidlertid ikke udstedt, fordi chaufføren på den lastvogn, der transporterede sukkeret, ikke standsede ved det tyske toldsted, men henvendte sig direkte til det danske.

5 Bundesfinanzhof anerkendte, at det ifølge Domstolens praksis er muligt efterfølgende at udstede et kontroleksemplar. Retten har imidlertid rejst spørgsmålet, om en sådan efterfølgende udstedelse ikke forudsætter, at forsendelses- eller eksportformaliteterne er iagttaget, også selv om der ikke er ansøgt om kontroleksemplar ved opfyldelsen af disse formaliteter.

6 For at løse dette problem har Bundesfinanzhof udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal de i juni 1979 gældende fællesskabsregler for forsendelse af varer, for hvilke der ved udførsel kan udbetales eksportrestitutioner, navnlig artiklerne 10 og 12 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 223/77 af 22. december 1976 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne (EFT L 38 af 9.2.1977, s. 20), fortolkes således, at en efterfølgende udstedelse af kontroleksemplar T nr. 5 forudsætter, at forsendelses- eller eksportformaliteterne er iagttaget?

2) Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, kunne det afgangstoldsted, hvor forsendelsesformaliteterne i forbindelse med klareringen skulle iagttages, kun efterfølgende udstede kontroleksemplar T nr. 5, såfremt disse formaliteter var iagttaget ved dette toldsted, eller var det tilstrækkeligt, at formaliteterne var iagttaget ved et andet toldsted, i givet fald i en anden medlemsstat?«

7 Vedrørende sagens retlige baggrund og de faktiske omstændigheder samt en sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

8 Det bemærkes indledningsvis, at der ved Kommissionens forordning nr. 1209/85 af 3. maj 1985 om ændring af ovennævnte forordning nr. 223/77 (EFT L 124, s. 19) indsattes en ny bestemmelse, artikel 13 b, i sidstnævnte forordning, hvorefter kontroleksemplar T nr. 5 kan udstedes efterfølgende, såfremt, bl. a., den pågældende fremlægger bevis for, at kontroleksemplaret virkelig vedrører de varer, »for hvilke forsendelses- eller udførselsformaliteterne er blevet gennemført«. Denne bestemmelse fandt endnu ikke anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i sagen.

9 Det bemærkes herefter, at det følger af Domstolens dom af 6. oktober 1982, som eksportvirksomheden har påberåbt sig, at formmangler, som ikke kan tilregnes den person, der normalt skulle kunne drage fordel af fællesskabsbestemmelserne, såsom eksportrestitutioner, ifølge Domstolens praksis ikke må komme denne til skade.

10 Når henses hertil, skal det ifølge den nationale rets første spørgsmål afgøres, om den manglende iagttagelse af samtlige forsendelses- eller eksportformaliteter kan anses for en »formmangel« i den i Domstolens praksis anførte betydning.

11 Det fremgår rent faktisk af hovedsagens akter, som de er fremlagt af den nationale ret, at:

— der ikke ved afgangstoldstedet, nemlig Hildesheim, blev iagttaget forsendelsesformaliteter ved hjælp af formularerne T 1 og T nr. 5;

— forudfastsættelsesattesten for udførsel af sukker ikke, efter forudgående kontrol, blev påtegnet af afgangstoldstedet;

— varernes overgang ved det dansk-tyske grænsetoldsted anført på formular T 1, nemlig Padborg, ikke blev meddelt;

— formular T 1, behørigt udfyldt af eksportvirksomheden, ikke blev kontrolleret og påtegnet af bestemmelsestoldstedet for fællesskabsforsendelse, nemlig Frederikshavn;

— toldstedet i Frederikshavn kun påtegnede formular T nr. 5 som bekræftelse på, at det i formularen anførte kvantum sukker havde forladt Fællesskabets område.

12 Artiklerne 10 og 12 i forordning nr. 223/77, som ønskes fortolket, bestemmer, at når anvendelsen af en fællesskabsforanstaltning vedrørende varers udførsel afhænger af, at det dokumenteres, at de pågældende varers bestemmelse er som foreskrevet, består beviset i, at der forelægges et kontroleksemplar T nr. 5, der i forbindelse med en fællesskabsforsendelse er udstedt af afgangstoldstedet.

13 Dette bevis er ligeledes forudsætningen for ydelse af eksportrestitutioner for sukker, jfr. Kommissionens forordning nr. 192/75 af 17. januar 1975 om gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 25, s. 1). Som det fremgår af betragtningerne til forordningen, skal den herved indførte ordning sikre, at de produkter, der forlader Fællesskabet, netop er de produkter, for hvilke der ved afgangstoldstedet er iagttaget de nødvendige udførselstoldformaliteter.

14 Når de nødvendige formaliteter, som her, ikke er iagttaget ved afgangstoldstedet, kan det ikke ved en eventuel kontrol foretaget på bestemmelsestoldstedet afgøres, om de eksporterede produkter rent faktisk er de produkter, for hvilke der er sket forudfastsættelse af eksportrestitutioner.

15 Heraf følger, at de formaliteter, der er iagttaget ved afgangstoldstedet, er af afgørende betydning for ydelsen af eksportrestitutioner, og at de derfor ikke kan erstattes af kontrol ved bestemmelsestoldstedet. Den manglende iagttagelse af sådanne formaliteter kan derfor ikke anses for en simpel formmangel.

16 Følgelig skal det første spørgsmål besvares således, at de i juni 1979 gældende regler for fælleskabsforsendelse af varer, for hvilke der ved udførsel kan ydes eksportrestitutioner, navnlig artiklerne 10 og 12 i forordning nr. 223/77, skal fortolkes således, at det ikke var muligt efterfølgende at udstede kontroleksemplar T nr. 5, hvis forsendelses- eller eksportformaliteterne ikke forinden var iagttaget.

17 Den nationale ret ønsker yderligere, med det andet spørgsmål, afgjort, om der er mulighed for efterfølgende udstedelse af kontroleksemplar T nr. 5, såfremt eksportformaliteterne er iagttaget ved et andet toldsted end afgangstoldstedet, navnlig ved et toldsted i en anden medlemsstat.

18 Det fremgår af ovennævnte betragtninger vedrørende det første spørgsmål, at eksport- eller forsendelsesformaliteterne ved afgangstoldstedet ikke kan erstattes af kontrol ved bestemmelsestoldstedet, eller ved et hvilket som helst andet toldsted i en anden medlemsstat, hvorfor det problem, der ligger til grund for det andet spørgsmål, må anses for løst ved besvarelsen af det første.

Sagens omkostninger

19 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, som Bundesfinanzhof har forelagt ved kendelse af 25. november 1986, for ret:

De i juni 1979 gældende regler for fællesskabsforsendelse af varer, for hvilke der ved udførsel kunne ydes eksportrestitutioner, navnlig artiklerne 10 og 12 i forordning nr. 223/77 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende fællesskabsforsendelse og regler om forenkling af denne, skal fortolkes således, at det ikke var muligt efterfølgende at udstede kontroleksemplar T nr. 5, hvis forsendelses- eller eksportformaliteterne ikke forinden var iagttaget.

Rodríguez Iglesias Koopmans Kakouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. marts 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

G. C. Rodríguez Iglesias
Formand for Fjerde Afdeling